

BIJLAGEN BIJ WERKBLAD TOOLKIT LOVE ONLINE

Juni 2020

Bijlage 1 – Doelenmatrix: p1

Bijlage 2 – Doelenmatrix naar methode: p.22

BIJLAGE 1 – DOELENMATRIX

1) Behavioural outcome: Jongeren hebben gewenste en respectvolle online seks als ze daar klaar voor zijn

Performance objectives	Knowledge	Risk perception	Attitude	(Affect)	Social influence/social perception	Skills & self-efficacy
Jongeren						
1.1 Bereiden zich voor op online seks	<p>K 1.1.1. Leggen uit dat elk mens een seksueel wezen is met seksuele wensen en behoeften die per persoon kunnen verschillen.</p> <p>K 1.1.2. Leggen uit dat culturele achtergrond, geloof, opvoeding en ervaring van invloed zijn op hoe je denkt over offline en online seks en welke keuzes je hierin maakt.</p> <p>K 1.1.3 Leggen uit wat online flirten, sexting, webcamgebruik inhoudt en hoe deze</p>	<p>R.1.1.1. Zijn zich bewust van de andere risico's die online contact met zich meebrengen in vergelijking met offline contact (weet niet wie het is)</p> <p>R 1.1.2 zijn zich ervan bewust dat de grenzen van flirten voor iedereen anders liggen.</p> <p>R 1.1.3 Zijn zich bewust van de gevolgen van online seks zonder er klaar voor te zijn/ zonder het te willen</p>	<p>A 1.1.1. Erkennen dat plezierige seks veel meer kan zijn dan alleen geslachtsgemeenschap, zo ook online seks</p> <p>A.1.1.2. Erkennen dat het mogelijk is om vriendje(s)/vriendinnetje(s) (ook vriendschappen) online te ontmoeten</p> <p>A.1.1.3 Erkennen dat culturele achtergrond, geloof, opvoeding en ervaring van invloed kunnen zijn op hoe er gedacht wordt</p>	<p>AF 1.1.1 Zijn zich bewust van onzekerheden/emoties die online seks met zich mee kunnen brengen</p> <p>AF 1.1.2 Zijn zich bewust van eigen onzekerheid die eraan kan bijdragen om aan online seks te doen (complimentjes uitlokken)</p> <p>AF 1.1.3 Zijn zich bewust van de fijne gevoelens en emoties die online seks met zich mee kunnen brengen</p> <p>AF 1.1.4. Zijn zich bewust van</p>	<p>SI 1.1.1 Hebben zicht op wat leeftijdsgenoten/belangrijke anderen vinden van de vormen van online seks.</p> <p>SI 1.1.2 Hebben inzicht in wat en hoe vaak hun leeftijdsgenoten doen aan online seks</p> <p>SI 1.1.3 Beschrijven welke normen en waarden ze denken dat leeftijdsgenoten en belangrijke anderen hebben ten aanzien van online seks</p>	<p>SE 1.1.1 Zijn in staat verschillen aan te geven tussen offline en online seks</p> <p>SE 1.1.2 Zijn in staat verschillen aan te geven tussen de verschillende vormen van online seks</p>

	<p>van elkaar verschillen. K 1.1.4. Leggen uit dat online seks iets is wat zowel door jongens als door meisjes wordt gedaan. K 1.1.5. Benoemen dat de beleving/verwachting van online relaties en online seks anders kan zijn voor jongens en meisjes (ook stereotypering). K.1.1.6 Leggen uit hoe online flirten kan verschillen van offline flirten (wel/geen cameragebruik) K 1.1.7 Leggen uit dat flirten voor iedereen wat anders kan inhouden K 1.1.8 Kunnen aangeven dat online vriendschap en liefde goed is voor iemands zelfvertrouwen K 1.1.9 Kunnen voor- en nadelen</p>	<p>R 1.1.4 Zijn zich ervan bewust dat onzekerheid tot ongewenste online seks kan leiden (achteraf spijt)</p>	<p>over online seks A 1.1.4 Erkennen dat online seks iets is wat zowel door jongens als door meisjes wordt gedaan A 1.1.5 Geven aan wat hun houding is ten opzichte van de verschillende vormen van online seks (flirten, sexting, live online seks) A 1.1.6 Erkennen het belang van het bij zichzelf nagaan of ze klaar zijn voor (een vorm van) online seks of (een vorm van) online seks überhaupt willen</p>	<p>eventuele (vervelende) emoties op korte en langere termijn als gevolg van (het hebben) van ongewenste online seks (spijt, schaamte)</p>		
--	--	--	---	--	--	--

	<p>aangeven van het hebben van online verkering en offline verkering</p> <p>K 1.1.10 Noemen consequenties van het hebben van online seks als je er nog niet klaar voor bent/ als je dat niet wilt (emotioneel, spijt, schaamte)</p> <p>K 1.1.11 Noemen bij elke vorm van online seks (flirten, sexting, live online seks) 2 vormen van seksuele grensoverschrijding (bv doorsturen van ontvanger naaktbeeld, vragen om naaktbeeld, seksueel getinte opmerkingen)</p> <p>K.1.1.12 Beschrijven waarom jongeren achteraf spijt kunnen hebben van bepaalde seksuele handelingen online (achteraf te vergegaan, te jong, het was een onbekende, verliefd etc)</p>					
--	---	--	--	--	--	--

	<p>K 1.1.13 Benoemen mogelijke negatieve kanten voor jongeren rond het verrichten van online seks (vertrouwen gebroken, commentaar op uiterlijk, foto altijd op internet, je weet nooit zeker met wie je praat, onzekerheid over of iemand je foto door zal sturen)</p> <p>K.1.1.14 Benoemen van positieve kanten voor jongeren rond het verrichten van online seks (vertrouwen opbouwen, eigen seksualiteit ontdekken)</p>					
1.2 Kunnen hun wensen, grenzen en behoeften ten aanzien van online seks aangeven en	K 1.2.1. Leggen uit dat je alleen zelf kunt bepalen wat jouw wensen en grenzen zijn voor de verschillende vormen van online	R 1.2.1. Geven aan zich bewust te zijn van de risico's van het niet helder communiceren van eigen wensen en grenzen (grensoverschrijdi	A 1.2.1. Erkennen dat het belangrijk is eigen wensen en grenzen aan te geven en deze helder te communiceren	AF 1.2.1 Geven aan zich niet te schamen voor hun behoeften en grenzen (zowel jongens als meisjes) AF 1.2.2 Zijn zich er	SI 1.2.1 Hebben inzicht in hoe leeftijdsgenoten hun wensen en grenzen aangeven (op een heldere manier) SI 1.2.2 Geven aan wat anderen in hun	SE 1.2.1 Zijn in staat om bij zichzelf na te gaan wat de eigen wensen, grenzen en behoeften zijn ten aanzien van online seks SE 1.2.2. Zijn in staat vooraf beslissing te nemen niet

<p>communiceren deze helder aan online gesprekspartner</p>	<p>seks K 1.2.2 Leggen uit dat je, zowel jongens als meisjes, zelf invloed hebt op het hebben van prettige en gezonde online seks K 1.2.3 Geven voorbeelden waaruit blijkt dat wensen en grenzen per vorm van online seks kunnen verschillen (bv. wel geen live online seks) K.1.2.4 Geven voorbeelden waaruit blijkt dat wensen en grenzen per situatie (bekend/onbekend persoon, wel/geen verkering) kunnen verschillen K 1.2.5 Leggen uit dat wensen en grenzen vaak al doende ontdekt worden en dat uitproberen daarbij kan horen K 1.2.6 Leggen uit</p>	<p>ng, niet doen wat jij eigenlijk fijn vindt) R 1.2.2 Zijn zich bewust dat flirten kan leiden tot miscommunicatie of grensoverschrijding (sexy tekstbericht: flirten of online seks?) R 1.2.3 Zijn zich bewust van de risico's als je niet duidelijk weet waar je eigen wensen en grenzen liggen (over grenzen heen gaan, spijt krijgen)</p>	<p>A 1.2.2 Hebben een positieve houding ten aanzien van het wachten/ niet doen met (een vorm van) online seks A 1.2.3 Hebben een positieve houding ten opzichte van het terugkomen op een eerder aangegeven grens ('slachtoffer' perspectief) A.1.2.6 Erkennen dat je zelf bepaalt met wie je (een vorm van) online seks hebt. A 1.2.7 Erkennen dat instemmen met een vorm van online seks niet betekent dat er wordt ingestemd voor alle vormen van online seks (b.v. alleen tekst, of alleen foto's, geen film) A 1.2.8. Erkennen dat het belangrijk is je eigen grenzen te respecteren</p>	<p>bewust van dat helder communiceren over wensen en grenzen met de gesprekspartner gevoelens van ongemak, schaamte, druk kan oproepen AF 1.2.3 Zijn zich bewust van de prettige gevoelens als de gesprekspartner jouw wensen en grenzen juist interpreteert/begrijpt</p>	<p>gemeenschap vinden van het nemen van je eigen beslissing ten aanzien van (verschillende vormen van) online seks</p>	<p>verder te gaan dan eigen wensen en grenzen SE 1.2.3. Geven aan vertrouwen te hebben in hun eigen vermogen om wensen en grenzen aan te geven SE 1.2.4. Zijn in staat om helder te kunnen communiceren over wensen en grenzen naar een online gesprekspartner</p>
--	--	---	---	---	--	--

	<p>dat je van gedachten kan veranderen en kan terugkomen op eerder aangegeven wensen en grenzen / wensen en grenzen aanpassen</p> <p>K 1.2.7 Leggen uit dat wensen en grenzen in de loop der tijd kunnen veranderen (bv. eerst niet, later wel)</p> <p>K 1.2.8 Leggen uit dat wat je eigenlijk wilt, hetzelfde moet zijn als wat je aan de ander communiceert <i>(niet aanpassen aan wat de ander wil.. ja misschien wel maar...)</i></p> <p>K 1.2.9 Geven voorbeelden van wat helder en niet helder communiceren naar een gesprekspartner is <i>(gebruik emoticons en afkortingen,</i></p>					
--	---	--	--	--	--	--

	<i>...puntjes, twijfel doorklinken)</i>					
Performance objectives	Knowledge	Risk perception	Attitude	Affect	Social influence	Skills & self-efficacy
1.3 Vragen naar en interpreteren correct wensen en grenzen van de online gesprekspartner (voorafgaand aan of tijdens online seks)	<p>K 1.3.1 Leggen uit dat signalen van de gesprekspartner op verschillende manieren te interpreteren zijn en dat dat deels te maken heeft met gender, cultuur en taalgebruik (emoticons, afkortingen)</p> <p>K 1.3.2 Leggen uit dat bij twijfel (over correcte interpretatie) beter gecheckt kan worden bij de gesprekspartner</p> <p>K. 1.3.3 Leggen uit dat non-verbale signalen ook wensen en grenzen aangeven (indien cameragebruik)</p> <p>K 1.3.4 Leggen uit dat jongens en meisjes</p>	<p>R 1.3.1 Geven aan zich bewust te zijn van de risico's van het verkeerd interpreteren van wensen en grenzen van gesprekspartner</p> <p>R 1.3.2 Geven aan zich bewust te zijn van het risico van seksepecifiek verwachtingen op het verkeerd interpreteren van de wensen en grenzen van de ander</p>	<p>A 1.3.1 Zien het belang in van goed interpreteren van de wensen en grenzen van de gesprekspartner</p> <p>A 1.3.2 Zien het belang van het zo nodig checken van de interpretatie van wensen en grenzen van de gesprekspartner</p> <p>A 1.3.3 Zien het belang in van het bij de ander nagaan of ze klaar zijn voor (een vorm van) online seks of online seks überhaupt te willen.</p> <p>A 1.3.4. Erkennen dat plezierige online seks gebeurt als zowel de eigen grenzen en wensen als die van de online gesprekspartner worden gerespecteerd en</p>	<p>AF 1.3.1. Geven aan zich bewust te zijn van de gevoelens die op kunnen treden als je signalen verkeerd interpreteert (schuld, schaamte)</p> <p>AF 1.3.2. Geven aan zich bewust te zijn van de prettige gevoelens als gevolg van het juist interpreteren/begrijpen van de online gesprekspartner</p>	<p>SI 1.3.1. Gaan na hoe leeftijdsgenoten wensen en grenzen van een online gesprekspartner checken en interpreteren</p>	<p>SE 1.3.1 Zijn in staat om bij de online gesprekspartner te vragen naar diens wensen en grenzen</p> <p>SE 1.3.2 Hebben vertrouwen in eigen vermogen om wensen en grenzen correct te interpreteren</p> <p>SE 1.3.3 Zijn in staat om bij twijfel (over correctie interpretatie) te checken bij de online gesprekspartner</p>

	<p>verschillende wensen en grenzen (kunnen) hebben en dat dit niet per sekse eenduidig is (seksespecifieke verwachtingen)</p> <p>K 1.3.5. Leggen uit dat plezierige online seks ontstaat als het gebeurt overeenkomend met elkaars grenzen en wensen</p>		nageleefd			
<p>1.4 Accepteren wensen en grenzen van de online gesprekspartner (als deze overeenkomen met wat acceptabel is) en handelen daarnaar</p>	<p>K 1.4.1 Noemen twee voordelen van het respecteren van elkaars grenzen mbt online seks (prettig, vertrouwen, komt relatie ten goede)</p> <p>K 1.4.2 Noemen twee nadelen van het niet respecteren van elkaar grenzen</p> <p>K 1.4.3 Leggen uit wat de gevolgen kunnen zijn als ze een beeld doorsturen aan iemand/ op internet zetten (dader/verspreider:</p>	<p>R 1.4.1. Zijn zich bewust van de gevolgen van het niet accepteren van de wensen en grenzen van de ander (schade aan de ander, evt. aanraking met politie)</p> <p>R 1.4.2 Geven aan zich bewust te zijn van eigen risico bij het verspreiden van beelden/teksten op het internet (dader/verspreider perspectief: in</p>	<p>A 1.4.1. Hebben een positieve houding ten opzichte van het accepteren van de wensen en grenzen van de ander (voor zover deze overeenkomen met wat acceptabel is)</p> <p>A 1.4.2 Geven aan een negatieve houding te hebben ten opzichte van het ongewenst online verspreiden van beelden of (screenshots van) teksten via internet of mobiele telefoons</p>	<p>AF 1.4.1. Geven aan zich bewust te zijn van gevoelens van spijt na het overschrijden van grenzen van de online gesprekspartner</p> <p>AF 1.4.2. Beschrijven wat voor gevoelens het misbruik van persoonlijke gegevens/ beelden oproept bij de ander (<i>dader/verspreider perspectief, gericht op empathie</i>)</p>	<p>SI 1.4.1 Zijn zich bewust van de houding van leeftijdsgenoten over het accepteren en respecteren van de wensen en grenzen van de ander</p> <p>SI 1.4.2. Zijn zich bewust van houding van belangrijke anderen ten aanzien van het niet accepteren van wensen en grenzen van de online gesprekspartner</p> <p>SI 1.4.3 Zijn zich bewust van de houding van belangrijke anderen ten aanzien</p>	<p>SE 1.4.1. Zijn in staat wensen van de ander te accepteren (als deze overeenkomen met wat acceptabel is)</p> <p>SE 1.4.2 Zijn in staat om geen beelden te verspreiden, ook niet uit boosheid (bijv omdat een relatie is uitgegaan, wraak)</p> <p>SE 1.4.3. Zijn in staat om geen druk uit te oefenen op een ander om online seks te hebben, ook niet voor cadeautjes of andere beloning (ruilseks) of uit chantage (dadersperspectief)</p>

	<p>grensoverschrijding >hele school weet ervan, roddels) K 1.4.4 Leggen uit welke persoonlijke schade ze iemand kunnen berokkenen door een beeld ongewenst online te verspreiden en daarmee over iemand grenzen heen gaan (onzekerheid, depressie, schaamte, pesten) K 1.4.5 Leggen uit welke persoonlijke schade je iemand kan berokkenen door hem/haar te chanteren dat de beelden op internet komen (angst, onzekerheid, iemand gaat over eigen grenzen heen) K 1.4.6 Beschrijven situaties waarin iemand geneigd is beelden online te verspreiden (dader/verspreider</p>	<p>aanraking komen met politie, slachtoffer: er wordt geroddeld over je op school, laster)</p>	<p>A 1.4.3 Geven aan een negatieve houding te hebben ten opzichte van het ongewenst sexting of live online seks (ongewenste berichtjes aan iemand sturen zonder dat de ontvanger hierom heeft gevraagd/hier van tevoren over is overlegd)</p>	<p>AF 1.4.3. Beschrijven wat voor gevoelens chanteren om beelden online te zetten oproept bij de ander (dader/verspreider perspectief) AF 1.4.4 Beschrijven welke gevoelens kunnen optreden na het ongewenst verspreiden van een naaktbeeld of erotisch berichtje (daders/verspreider s: spijt, schuld, schaamte; Slachtoffer: spijt, schaamte)</p>	<p>van het verspreiden van naaktbeelden of erotische berichtjes</p>	
--	---	--	---	---	---	--

	<p>perspectief: geintje, boosheid, relatie is uit)</p> <p>K 1.4.7 Leggen uit welke actie kan worden ondernomen als ze spijt hebben van het online verspreiden van een naaktbeeld/sext van een ander (dader/verspreider perspectief)</p> <p>K 1.4.8 Leggen uit dat het niet respectvol is om de grenzen van de ander op te rekken/ in twijfel te trekken (pushen, ach toe nou)</p>					
<p>1.5 Hebben inzicht in de meest veilige manier waarop gewenste online seks kan plaatsvinden en ongewenste</p>	<p>K 1.5.1 Leggen uit hoe er een verschil kan bestaan in iemands gedrag online en offline</p> <p>K 1.5.2 Leggen uit dat iemand zich online anders kan voordoen dan offline en dat je zonder</p>	<p>R. 1.5.1 Geven aan zich bewust te zijn van de risico's van het toevoegen van onbekenden op social media (persoon kan verkeerde bedoelingen hebben)</p> <p>R 1.5.2 Zijn zich</p>	<p>A 1.5.1 Erkennen dat er verschillen bestaan tussen het handelen van mensen/jezelf online en offline.</p> <p>A 1.5.2 Hebben een negatieve houding ten opzichte van de activiteit grooming</p> <p>A 1.5.3 Onderkennen dat</p>		<p>SI 1.5.1 Hebben inzicht in de maatregelen die belangrijke anderen nemen om op een veilige manier aan online seks doen</p> <p>SI 1.5.2 Onderkennen dat er onder belangrijke anderen en leeftijdsgenoten negatief over grooming</p>	<p>SE 1.5.1. Geven aan hoe ze zo veilig mogelijk een date kunnen plannen via internet (vriend(in) mee, openbare plek, anderen laten weten waar je bent, verder op Helpwanted.nl)</p> <p>SE 1.5.2 Zijn in staat om hun social media account(s) goed te beveiligen / af te schermen (wel/niet openbaar account, wachtwoord, apps apart</p>

<p>online seks (zoveel als mogelijk) kan worden voorkomen.</p> <p><i>Afschermen, blokkeren, beveiligen</i></p>	<p>cameragebruik niet helemaal zeker kan weten wat wie je contact hebt</p> <p>K 1.5.3. Leggen uit hoe ze kunnen achterhalen of degene met wie ze praten wel is wie hij/zij zegt dat hij/zij is.</p> <p>K. 1.5.4 Leggen uit hoe ze hun mobiel/social media account goed kunnen beveiligen en/of afschermen</p> <p>K 1.5.5 Leggen uit dat ze iemands online vriendschapsverzoek kunnen weigeren en hoe ze dit kunnen doen</p> <p>K. 1.5.6 Leggen uit wat het blokkeren van online contactpersonen inhoudt (hij/zij kan jouw berichten niet zien)</p> <p>K 1.5.7 Beschrijven wat het fenomeen loverboy betekent</p>	<p>bewust van hun eigen kwetsbaarheid om ten prooi te vallen aan groomers (waaronder loverboys)</p> <p>R. 1.5.3 Zijn zich bewust van de risico's aan het maken van een date via internet</p> <p>R. 1.5.4 Zijn zich ervan bewust dat ongelijkwaardigheid in contact (bv sterk leeftijdsverschil, dwingende communicatie) kan leiden tot ongewenste online seks</p> <p>R 1.5.5 Geven aan zich bewust te zijn van de risico's van het delen van persoonlijke gegevens en beelden via internet/ mobiele telefoons</p> <p>R 1.5.6 Geven aan</p>	<p>iedereen (zowel meisjes als jongens) slachtoffer kan worden van grooming of de verspreiding van een sext.</p> <p>(victim blaming)</p> <p>A 1.5.4 Erkennen het belang van zorgvuldig omgaan met persoonlijke gegevens/ beelden van jezelf of de ander op internet</p> <p>A 1.5.5 Erkennen het belang van goede afspraken maken om een internetdate veilig te laten verlopen</p> <p>A 1.5.6 Erkennen dat online contact veilig kan voelen waardoor je geneigd bent sneller persoonlijke informatie te geven</p> <p>A 1.5.7 Geven aan een positieve houding te hebben ten opzichte van het voorkomen van risico situaties</p>		<p>wordt gedacht</p>	<p>beveiligen)</p> <p>SE 1.5.3. Geven aan hoe ze kunnen achterhalen of degene met wie je praat wel is wie hij/zij zegt dat hij/zij is (bv modellenbureau googlen, bij bekende persoonlijke vragen stellen)</p> <p>SE 1.5.4. Geven aan vertrouwen te hebben in eigen vermogen om op een veilige manier gewenste online seks te hebben</p> <p>SE 1.5.5. Zijn in staat de werkwijze van loverboys/'groomers' te beschrijven</p> <p>SE 1.5.6 Kunnen uitleggen welke stappen genomen kunnen worden om te voorkomen in de greep van een loverboy/groomer te komen</p>
--	--	--	---	--	----------------------	---

	<p>(ook aandacht voor lovergirls) K 1.5.8 Beschrijven hoe loverboys meestal te werk gaan K 1.5.9 beschrijven wat het fenomeen grooming betekent K 1.5.10 Beschrijven hoe 'groomers' meestal te werk gaan K 1.5.11 Noemen voorbeelden hoe je kunt voorkomen slachtoffer te worden van grooming K 1.5.12 Leggen uit dat grooming strafbaar is (max 2 jaar gevangenisstraf waarbij slachtoffer <16 jaar is) K 1.5.13 Leggen uit dat zowel jongens als meisjes slachtoffer kunnen worden van groomers K 1.5.14 Leggen uit dat zowel mannen als vrouwen groomers zijn K 1.5.15 Leggen uit hoe ze zo veilig</p>	<p>zich bewust te zijn van de risico's van het delen van beelden via social media R 1.5.7 Geven aan zich bewust te zijn van de risico's van geen (goed) beveiligde mobiel / social media accounts (account kan gehackt worden, iemand kan iets onder jouw naam plaatsen)</p>				
--	--	--	--	--	--	--

	<p>mogelijk een date via internet kunnen plannen (vriend(in) mee, openbare plek, anderen laten weten waar je bent, verder op Helpwanted.nl)</p> <p>K 1.5.16 Leggen uit dat bij cameragebruik de beelden ongevraagd / zonder medeweten kunnen worden opgenomen.</p> <p>K. 1.5.17 Noemen voorbeelden om eigen herkenbaarheid / traceerbaarheid in online beeld te verkleinen (harm reduction strategy; geen hoofd, geen eigen naam in username, wel/niet linken aan FB, geen zichtbare unieke lichaamseigenschappen)</p> <p>K 1.5.18 Leggen uit dat (sommige) social media providers gedeelde beelden mogen hergebruiken voor</p>					
--	---	--	--	--	--	--

	<p>bijv. reclame K1.5.19. Leggen uit dat een beeld altijd weer op kan duiken op internet ook al is deze verwijderd K 1.5.20 leggen uit dat je ongevraagd seksueel getinte berichtjes/beelden kan ontvangen</p>					
<p>1.6 Pareren wensen van de online gesprekspartner (hoe zeg ik nee/ ga ik weg/reageer ik op een seksueel getint berichtje/beeld dat ik niet wil (zien))</p>	<p>K 1.6.1 Leggen uit dat zowel een jongen als een meisje altijd online seks mag weigeren, ook binnen een relatie K 1.6.2. Geven twee voorbeelden van hoe ze de wens van de gesprekspartner kunnen pareren K.1.6.3 Leggen uit dat iemand (bekend/onbekend) ongewenst kan vragen of je bepaalde seksuele handelingen online wilt doen/ een naaktfoto wil maken K 1.6.4 Leggen uit dat het pareren van</p>	<p>R 1.6.1. Geven aan zich bewust te zijn van de risico's op negatieve emoties bij weigering van online seks (alsnog ja zeggen)</p>	<p>A 1.6.1 Geven aan een positieve houding te hebben ten aanzien van het pareren van wensen van een ander (als deze niet overeenkomen met wat acceptabel/gewenst is) A 1.6.2 Geven aan een positieve houding te hebben ten aanzien van het ontsnappen uit risicovolle situaties A 1.6.3 Erkennen het belang van het goed om kunnen gaan met negatieve emoties bij weigering van online seks (niet alsnog ja</p>	<p>AF 1.6.1 Geven aan zich bewust te zijn welke emoties "weigeren" kan oproepen bij zichzelf en de ander (zichzelf: opluchting, ander: boosheid, teleurstelling) AF 1.6.2 Geven aan zich bewust te zijn van mogelijke gevoelens van spijt als ze niet tijdig "ontsnappen" uit de risicosituatie</p>	<p>SI 1.6.1. Hebben inzicht in hoe belangrijke anderen ontsnappen uit situaties die tot ongeplande online seks kunnen leiden. SI 1.6.2. Geven aan hoe belangrijke anderen aankijken tegen het besluit om op een bepaald zelfgekozen moment uit de risicosituatie te ontsnappen. SI 1.6.3 Geven aan hoe belangrijke anderen wensen van online gesprekspartners pareren.</p>	<p>SE 1.6.1. Geven aan in staat te zijn wensen van anderen die niet overeenkomen met eigen wensen te pareren SE 1.6.2 Leggen stap voor stap uit hoe je uit een situatie kunt ontsnappen die kan leiden tot ongeplande online seks SE 1.6.3 Geven aan vertrouwen te hebben in eigen vermogen om te ontsnappen uit risicovolle situaties SE 1.6.4. Zijn in staat om druk om online seks te hebben te weerstaan, ook niet voor cadeautjes of andere beloning (ruilseks) SE 1.6.5 Zijn in staat om te beschrijven hoe ze zouden omgaan met negatieve emoties van de online gesprekspartner</p>

	<p>de wens van de gesprekspartner een gevoel van opluchting met zich mee kan brengen</p> <p>K 1.6.5 Leggen uit dat het verspreiden van naaktbeelden van minderjarigen strafbaar is (weten wat kinderporno is, smaad)</p> <p>K. 1.6.6 Leggen uit dat het verrichten van (online) seks voor een materiele beloning (ruilseks) onder of met minderjarigen, verboden is</p> <p>K 1.6.7 Leggen uit wat ze kunnen doen als ze een naaktbeeld toegestuurd krijgen (omstandersperspectief) (verwijderen, bij bekende: naar mentor gaan, aan diegene vertellen)</p> <p>K 1.6.8 Beschrijven situaties die tot (ongepland) online</p>		<p>zeggen)</p> <p>A. 1.6.4 Geven aan een negatieve houding te hebben ten aanzien van het verrichten van (online) seks voor een materiele beloning (ruilseks) onder of met minderjarigen</p>			<p>SE 1.6.6. Geven aan vertrouwen te hebben in hun eigen vermogen om om te gaan met negatieve emoties van de gesprekspartner</p> <p>SE 1.6.7. Laten zien dat ze nee kunnen zeggen tegen online seks als ze dat niet willen, (<i>belangrijk voor werkvorm</i>)</p> <p>SE 1.6.8 Zijn in staat om geen naaktbeelden of erotische berichtjes van een ander te verspreiden.</p> <p>SE 1.6.9 Zijn in staat om risicovolle situaties te beschrijven.</p>
--	--	--	---	--	--	---

	<p>seksueel contact kunnen leiden (blinde verliefdheid, dwang, chantage)</p> <p>K 1.6.9 Leggen uit dat je op ieder moment het contact met een online gesprekspartner kan en mag verbreken</p> <p>K 1.6.10 Noemen twee manieren waarop je aan een situatie kunt ontsnappen die tot ongeplande online seks zou kunnen leiden (nee zeggen, blokkeren, weggaan uit chatgesprek)</p> <p>K 1.6.11 Leggen uit dat een sterk voornemen helpt om een gedrag ook in moeilijke omstandigheden vol te houden/ (bv geen online seks willen en geveid voelen, chantage)</p> <p>K 1.6.12 Leggen uit wat moeilijk is aan het ontsnappen uit</p>					
--	---	--	--	--	--	--

	<p>risicovolle situaties (verliefd zijn> loyaliteit, self-blaming 'ik heb het al te ver laten komen')</p> <p>K 1.6.13 Geven aan welke emoties een risicovolle situatie met zich mee kan brengen (angst, onzekerheid, twijfel)</p> <p>K 1.6.14 Leggen uit dat bij weigering van online seks negatieve emoties kunnen optreden bij de online gesprekspartner (teleurstelling, boosheid)</p> <p>K 1.6.15 Noemen 2 argumenten (trucjes) die vaak worden gebruikt door de online gesprekspartner om jou onder druk te zetten om online seks te hebben (complimenten, op loyaliteit inspelen)</p> <p>K.1.6.16 Leggen uit</p>					
--	---	--	--	--	--	--

	waaraan ze een risicovolle situatie kunnen herkennen					
Docenten						
3.1 Docenten zijn bekend met de online media die jongeren veel gebruikn	K.3.1.1 leggen uit welke apps er zijn en hoe ze gebruikt worden. K.3.1.2 Leggen uit hoeveel jongeren er aan online seks doen. K.3.1.3 leggen uit hoeveel jongeren negatieve ervaringen hebben met online seks.	R 1.5.2. Geven aan zich bewust te zijn van de risico's van het delen van persoonlijke gegevens en beelden via internet/ mobiele telefoons door leerlingen. R 1.5.3. Geven aan zich bewust te zijn van de risico's van het maken van dates via internet door leerlingen.	A.3.1.1 Staan positief tegenover online contacten/ online flirten A 3.1.2. Erkennen het belang van zorgvuldig omgaan met persoonlijke gegevens/ beelden op internet A 3.1.3. Erkennen het belang dat leerlingen goede afspraken maken om een internetdate veilig te laten verlopen			
Hulp						
2.1. Herkennen problemen en zorgen bij online seks waarvoor hulp nodig/wenselijk is	K 2.1.1. Jongeren leggen uit welke problemen er kunnen ontstaan rond verschillende vormen van online seks (bv seksuele dwang of misbruik, ongewenste berichten of	R 2.1.1. Jongeren zijn zich bewust van risico voor welzijn als bepaalde problemen niet worden opgelost (iemand durft niet meer naar school, depressie)	A 2.1.1. Jongeren erkennen dat het belangrijk is om voor bepaalde problemen rondom online seks hulp te zoeken A 2.1.2. Jongeren erkennen dat problemen met online seks iedereen	AF 2.1.1. Erkennen dat hulp zoeken voor bepaalde problemen bij online seks angst, schaamte, verdriet, boosheid kan oproepen	SI 2.1.1. Hebben inzicht in wat belangrijke anderen vinden van het zoeken naar steun of hulp bij problemen / zorgen over online seks	SE 2.1.1. Geven aan vertrouwen te hebben in eigen vaardigheden om te kunnen herkennen wanneer hulp wenselijk is

	<p>beelden ontvangen, grooming)</p> <p>K 2.1.2. Leggen uit dat het niet goed is om met problemen te blijven lopen</p> <p>K 2.1.3. Benoemen dat belangrijke informatie over sexting en grooming te vinden is op helpwanted.nl en meldknop.nl</p> <p>K 2.1.4. Leggen uit dat je hulp kan zoeken / steun kan bieden als omstander. (van een vriendin is een naaktfoto verspreid op school)</p>		<p>kan overkomen</p> <p>A 2.1.3. Erkennen dat een slachtoffer een probleem niet alleen kan oplossen.</p> <p>A 2.1.4. Erkennen dat het goed is om een ander te steunen / hulp voor een ander te zoeken.</p>			
<p>2.2. Jongeren vragen om hulp en zoeken steun voor zorgen over / problemen met online seks wanneer dit nodig/wenselijk is</p>	<p>K 2.2.1. Leggen uit waar jongeren terecht kunnen met welke problemen (zie K 1.1.1.)</p> <p><i>K 2.2.1.1. Leggen uit waar jongeren terecht kunnen als 1.een naaktbeeld van henzelf online is verspreid</i></p>	<p>R 2.2.1. Zijn zich ervan bewust dat wachten met/ geen hulp vragen het probleem kan verergeren</p>	<p>A 2.2.1. Hebben positieve houding ten aanzien van het verkrijgen van hulp via:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Docent/ Vertrouwenspersoon, mentor -School-maatschappelijk werk 	<p>AF 2.2.1. Erkennen dat het tijdig hulp zoeken gevoelens van opluchting met zich meebrengt</p>	<p>SI 2.2.1. Beschrijven hoe ze zo nodig sociale steun kunnen mobiliseren bij het zoeken naar hulp bij zorgen over / problemen bij online seks</p>	<p>SE 2.2.1. Hebben vertrouwen over vaardigheden te beschikken om een bezoek te kunnen regelen en afleggen aan een docent/vertrouwenspersoon of hulpverlener, politie, Kindertelefoon of anders</p> <p>SE 5.2.1. Hebben vertrouwen in eigen vaardigheden om steun te bieden /hulp te mobiliseren aan een belangrijke ander wiens grens mbt online seks is overschreden</p> <p>SE 1.2.3 Zijn in staat om een melding te</p>

	<p>2. ze een naaktbeeld van een ander ongewenst hebben ontvangen</p> <p>3. een vriend(in) een afspraak gaat maken met een online contact waarvan vermoeden is dat die persoon kwade intenties heeft</p> <p>5. ervaring hebben met sextortion: chantage met naaktbeelden</p> <p>6. als ze zelf een naaktbeeld hebben verspreid en spijt hebben</p> <p>7. Wanneer een naaktbeeld van een belangrijke ander is verspreid</p> <p>8. Op internet een naaktbeeld van zichzelf of een belangrijke ander tegenkomt</p> <p>9. Een afspraakje heeft gehad met online</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Huisarts - politie - websites meldknop.nl / helpwanted.nl - ouders - een ander die ze in vertrouwen durven te nemen 			<p>maken van een groomer of ongewenste online seks (op meldknop.nl)</p>
--	--	--	---	--	--	---

	<p><i>gesprekspartner die veel ouder blijkt te zijn</i></p> <p>K 2.2.2. Geven aan welke docent of andere medewerker kan helpen als ze te maken hebben met een probleem mbt online seks</p> <p>K 2.2.3. Leggen uit hoe je een afspraak bij relevante hulpverlening regelt (opzoeken, bellen/mailen, afspraak maken)</p>					
--	--	--	--	--	--	--

BIJLAGE 2 – DOELENMATRIX NAAR METHODE

1. JONGEREN HEBBEN PRETTIGE EN RESPECTVOLLE ONLINE SEKS ALS ZE DAAR KLAAR VOOR ZIJN

Performance objectives	Determinant	Change Objectives	Theoretical methods	Parameters	Practical application
1.1 Bereiden zich voor op online seks	KENNIS	<p>K 1.1.2. Leggen uit dat culturele achtergrond, geloof, opvoeding en ervaring van invloed zijn op hoe je denkt over offline en online seks en welke keuzes je hierin maakt.</p> <p>K 1.1.3 Leggen uit wat online flirten, sexting, webcamgebruik inhoudt en hoe deze van elkaar verschillen.</p> <p>K 1.1.4. Leggen uit dat online seks iets is wat zowel door jongens als door meisjes wordt gedaan.</p>	<p>Informatie verstrekking</p> <p>&</p> <p>Actief leren</p>	Er moet hiervoor aandacht zijn en de informatie moet verwerkt kunnen worden.	<p>K1.1.2 benoemen in introductie van lessen: Docentenhandleiding</p> <p>K 1.1.3 komt in de werkvormen over de soorten online seks voor</p> <p>K 1.1.4 quotes en werkvormen van zowel jongens als meisjes</p>
		<p>K 1.1.5. Benoemen dat de beleving/verwachting van online relaties en online seks anders kan zijn voor jongens en meisjes (ook stereotypering).</p> <p>K.1.1.6 Leggen hoe online flirten kan verschillen van offline flirten (wel/geen cameragebruik)</p> <p>K 1.1.7 Leggen uit dat flirten voor iedereen wat anders kan inhouden</p> <p>K 1.1.8 Kunnen aangeven dat online vriendschap en liefde goed is voor iemands zelfvertrouwen</p> <p>K.1.1.12 Beschrijven waarom jongeren achteraf spijt kunnen</p>	<p>Informatieverstrekking / actief leren</p>	Time, Information, skills.	<p>K 1.1.5 in sexting quotes en stoplichtspel (waarin j/m ook gescheiden kan zijn)</p> <p>K 1.1.6 aankruis oefening 'iemand leuk vinden'</p> <p>K 1.1.7 aankruis oefening 1.2 'iemand leuk vinden'</p> <p>K 1.1.8 Keuzeoefening 1.2.X vriend/vriendin online</p> <p>K 1.1.12 kan nog ergens in een quote, wel oppassen met victimblaming</p>

		hebben van bepaalde seksuele handelingen online (achteraf te ver gegaan, te jong, het was een onbekende, verliefd etc)			
		<p>K 1.1.9 Kunnen voor- en nadelen aangeven van het hebben van online verkering en offline verkering</p> <p>K 1.1.11 Noemen bij elke vorm van online seks (flirten, sexting, live online seks) 2 vormen van seksuele grensoverschrijding (bv doorsturen van ontvangen naaktbeeld, vragen om naaktbeeld, seksueel getinte opmerkingen)</p> <p>K 1.1.13 Benoemen mogelijke negatieve kanten voor jongeren rond het verrichten van online seks (vertrouwen gebroken, commentaar op uiterlijk, foto altijd op internet, je weet nooit zeker met wie je praat, onzekerheid over of iemand je foto door zal sturen)</p> <p>K.1.1.14 Benoemen van positieve kanten voor jongeren rond het verrichten van online seks (vertrouwen opbouwen, eigen seksualiteit ontdekken)</p>	<p>Actief leren</p> <p>K 1.1.14 ook Modeling</p>	Time, Information, skills.	<p>K 1.1.9 kan in 1.1 Post-it oefening naar voren komen en _1.2. Aankruis oefening, mits nabesproken.</p> <p>K1.1.11 zit in oefening over shame sexting, sextortion, grooming</p> <p>K1.1.13 zit in shame sexting, sextortion, grooming werkvormen.</p> <p>K 1.1.14 kan bij sexting quotes</p>
1.2 Kunnen hun wensen, grenzen en		K 1.2.1. Leggen uit dat je alleen zelf kunt bepalen wat jouw wensen en grenzen zijn voor de verschillende vormen van online	Informatieverstrekking		<p>K 1.2.1. stoplicht spel introductie.</p> <p>K 1.2.2 sexting verhaal conclusie.</p>

behoefden ten aanzien van online seks aangeven en communiceren deze helder aan online gesprekspartner	seks K 1.2.2 Leggen uit dat je, zowel jongens als meisjes, zelf invloed hebt op het hebben van prettige en gezonde online seks K 1.2.6 Leggen uit dat je van gedachten kan veranderen en kan terugkomen op eerder aangegeven wensen en grenzen / wensen en grenzen aanpassen			K 1.2.6 'nee zeggen' > gesprekken verbreken.
	K 1.2.5 Leggen uit dat wensen en grenzen vaak al doende ontdekt worden en dat uitproberen daarbij kan horen K 1.2.7 Leggen uit dat wensen en grenzen in de loop der tijd kunnen veranderen (bv. eerst niet, later wel)	Informatieverstrekking/ actief leren	Time, Information, skills.	K 1.2.5. in sexting verhaal K 1.2.7
	K 1.2.3 Geven voorbeelden waaruit blijkt dat wensen en grenzen per vorm van online seks kunnen verschillen (bv. wel geen live online seks) K.1.2.4 Geven voorbeelden waaruit blijkt dat wensen en grenzen per situatie (bekend/onbekend persoon, wel/geen verkering) kunnen verschillen	Actief leren	Time, Information, skills.	K 1.2.3. in quotes over sexting/online seks K 1.2.4. stoplicht spel
1.3. Vragen naar en interpreteren	K 1.3.2 Leggen uit dat bij twijfel (over correcte interpretatie) beter gecheckt kan worden bij	Informatieverstrekking		K 1.3.5. in sexting verhaal: leuk als je het met elkaar doet, maar niet leuk als foto wordt doorgestuurd

correct wensen en grenzen van de online gesprekspartner (voorafgaand aan of tijdens online seks)		de gesprekspartner K 1.3.5. Leggen uit dat plezierige online seks ontstaat als het gebeurt overeenkomend met elkaars grenzen en wensen			
		K 1.3.4 Leggen uit dat jongens en meisjes verschillende wensen en grenzen (kunnen) hebben en dat dit niet per sekse eenduidig is (seksespecifieke verwachtingen)	Actief leren Informatie verstrekking	Time, Information, skills.	K 1.3.4. in quotes sexting (zowel een meisje als een jongen die het niet wilt doen)
1.4 Accepteren wensen en grenzen van de online gesprekspartner (als deze overeenkomen met wat acceptabel is) en handelen daarnaar		K 1.4.4 Leggen uit welke persoonlijke schade ze iemand kunnen berokkenen door een beeld ongewenst online te verspreiden en daarmee over iemand grenzen heen gaan (<i>onzekerheid, depressie, schaamte, pesten</i>) K 1.4.5 Leggen uit welke persoonlijke schade je iemand kan berokkenen door hem/haar te chanteren dat de beelden op internet komen (angst, onzekerheid, iemand gaat over eigen grenzen heen) K 1.4.7 Leggen uit welke actie kan worden ondernomen als ze	Informatieverstrekking/ actief leren	Time, Information, skills.	K 1.4.4 in sexting verhaal K 1.4.5 in sextortion verhaal K 1.4.7 in sexting verhaal en vlog omstander>verspreider K 1.4.8 tips sexting punt 4.

		<p>spijt hebben van het online verspreiden van een naaktbeeld/sext van een ander (dader/verspreider perspectief)</p> <p>K 1.4.8 Leggen uit dat het niet respectvol is om de grenzen van de ander op te rekken/ in twijfel te trekken (<i>pushen, ach toe nou</i>)</p>			
		<p>K. 1.4.1 Noemen twee voordelen van het respecteren van elkaars grenzen mbt online seks (prettig, vertrouwen, komt relatie ten goede)</p> <p>K 1.4.2 Noemen twee nadelen van het niet respecteren van elkaars grenzen</p> <p>K 1.4.3 Leggen uit wat de gevolgen kunnen zijn als ze een beeld doorsturen aan iemand/ op internet zetten (dader/verspreider: grensoverschrijding>hele school weet ervan, roddels)</p> <p>K 1.4.6 Beschrijven situaties waarin iemand geneigd is beelden online te verspreiden (<i>dader perspectief: geintje, boosheid, relatie is uit; verspreider: geintje, meedoen</i>)</p>	Actief leren	Time, Information, skills.	<p>K 1.4.1 zit er impliciet in de boodschap: niet doorsturen, houd de foto voor jezelf.</p> <p>K 1.4.2. sexting verhaal, sextortion etc.</p> <p>K 1.4.3 sexting verhaal.</p> <p>K 1.4.6. vragen bij sexting verhaal.</p>

<p>1.5. Hebben inzicht in de meest veilige manier waarop gewenste online seks kan plaatsvinden en ongewenste online seks (zoveel als mogelijk) kan worden voorkomen</p>		<p>K 1.5.2 Leggen uit dat iemand zich online anders kan voordoen dan offline en dat je zonder cameragebruik niet helemaal zeker kan weten wat wie je contact hebt</p> <p>K 1.5.5 Leggen uit dat ze iemands online vriendschapsverzoek kunnen weigeren en hoe ze dit kunnen doen</p> <p>K. 1.5.6 Leggen uit wat het blokkeren van online contactpersonen inhoudt (hij/zij kan jouw berichten niet zien)</p> <p>K 1.5.7 Beschrijven wat het fenomeen loverboy betekent (ook aandacht voor lovergirles)</p> <p>K 1.5.9 Beschrijven wat het fenomeen grooming betekent</p> <p>K 1.5.12 Leggen uit dat grooming strafbaar is (max 2 jaar gevangenisstraf waarbij slachtoffer <16 jaar is)</p> <p>K 1.5.13 Leggen uit dat zowel jongens als meisjes slachtoffer kunnen worden van groomers</p> <p>K 1.5.14 Leggen uit dat zowel mannen als vrouwen groomers zijn</p> <p>K 1.5.16 Leggen uit dat bij cameragebruik de beelden</p>	<p>Informatieverstrekking & Actief leren</p>	<p>Time, Information, skills.</p>	<p>K 1.5.2. grooming verhaal+vragen</p> <p>K 1.5.5 2.2. Vriendschapsverzoeken en kaartjesspel</p> <p>K 1.5.6 Wel benoemd dat ze dit kunnen doen.</p> <p>K 1.5.7. in grooming opdracht</p> <p>K 1.5.9. in grooming verhaal</p> <p>K 1.5.12. in grooming infotekst</p> <p>K 1.5.13. in wistjesdatjes grooming</p> <p>K 1.5.14. in wistjedatjes grooming</p> <p>K 1.5.16. bij sextortion</p> <p>K 1.5.20 2.8Aankruis oefening nee zeggen</p>
---	--	---	--	-----------------------------------	---

		ongevraagd / zonder medeweten kunnen worden opgenomen. K 1.5.20 Leggen uit dat je ongevraagd seksueel getinte berichtjes/beelden kan ontvangen			
		K 1.5.1 Leggen uit hoe er een verschil kan bestaan in iemands gedrag online en offline K 1.5.3. Leggen uit hoe ze kunnen achterhalen of degene met wie ze praten wel is wie hij/zij zegt dat hij/zij is. K. 1.5.4 Leggen uit hoe ze hun mobiel/social media account goed kunnen beveiligen en/of afschermen K 1.5.11 Noemen voorbeelden hoe je kunt voorkomen slachtoffer te worden van grooming	Actief leren & using imagery	Time, Information, skills. Familiar physical or verbal images as analogies to a less familiar proces	K 1.5.3. Grooming opdracht K 1.5.4. Keuzeoefening over accounts beveiligen K 1.5.11 Zit –impliciet- in vriendschapsverzoeken accepteren, wat staat er op jouw profiel.
		K 1.5.10 Beschrijven hoe 'groomers' (waaronder loverboys) meestal te werk gaan	Actief leren (voor PRO advance organizers)	Schematic representations of the content, or guides to what is to be learned.	

<p>1. 6 Pareren wensen van de online gesprekspartner</p> <p>(hoe zeg ik nee/ ga ik weg/reageer ik op een seksueel getint berichtje/beeld dat ik niet wil (zien))</p>		<p>K 1.6.1 Leggen uit dat zowel een jongen als een meisje altijd online seks mag weigeren, ook binnen een relatie</p> <p>K.1.6.3 Leggen uit dat iemand (bekend/onbekend) ongewenst kan vragen of je bepaalde seksuele handelingen online wilt doen/ een naaktfoto wil maken</p> <p>K 1.6.4 Leggen uit dat het pareren van de wens van de gesprekspartner een gevoel van opluchting met zich mee kan brengen</p> <p>K 1.6.5 Leggen uit dat het verspreiden van naaktbeelden van minderjarigen strafbaar is (weten wat kinderporno is, smaad)</p> <p>K. 1.6.6 Leggen uit dat het verrichten van (online) seks voor een materiele beloning (ruilseks)</p>	<p>Informatie verstrekking</p> <p>&</p> <p>Actief leren</p>	<p>Er moet hiervoor aandacht zijn en de informatie dient verwerkt te worden</p> <p>Time, Information, skills.</p>	<p>K 1.6.1. in nee zeggen tips+quotes zetten.</p> <p>K 1.6.3. in nee zeggen tips+ quotes</p> <p>K 1.6.4. quote nee zeggen</p> <p>K 1.6.5. in sexting infobox</p> <p>K 1.6.6. kan bij sextortion een infobox: als iemand jou geld betaalt voor het maken van een foto dan is hij/zij strafbaar.</p> <p>K 1.6.9. Staat in tips+quotes 2.8</p> <p>K 1.6.11 kan bij anderen helpen: afspraken bij de klas</p>

		<p>onder of met minderjarigen, verboden is</p> <p>K 1.6.9 Leggen uit dat je op ieder moment het contact met een online gesprekspartner kan en mag verbreken</p> <p>K 1.6.11 Leggen uit dat een sterk voornemen helpt om een gedrag ook in moeilijke omstandigheden vol te houden/ (bv geen online seks willen en geveleid voelen, chantage)</p>			
		<p>K 1.6.2. Geven twee voorbeelden van hoe ze de wens van de gesprekspartner kunnen pareren</p> <p>K 1.6.8 Beschrijven situaties die tot (ongepland) online seksueel contact kunnen leiden (blinde verliefdheid, dwang, chantage)</p> <p>K 1.6.10 Noemen twee manieren waarop je aan een situatie kunt ontsnappen die tot ongeplande online seks zou kunnen leiden (nee zeggen, blokkeren, weggaan uit chatgesprek)</p> <p>K 1.6.13 Geven aan welke emoties een risicovolle situatie met zich mee kan brengen (angst, onzekerheid, twijfel)</p> <p>K 1.6.15 Noemen 2 argumenten</p>	<p>Actief leren</p> <p>&</p> <p>Advanced organizers</p>	<p>Time, Information, skills.</p> <p>Schematic representations of the content, or guides to what is to be learned.</p>	<p>K 1.6.2 Aankruis oefening 2.8 nee zeggen</p> <p>K 1.6.8. Zit in grooming verhaal. En hulp zoeken sextortion/grooming dat het ook ene bekende van je kan zijn.</p> <p>K 1.6.10 zit in nee zeggen tips+quotes.</p> <p>K 1.6.13 zit in sexting verhaal en sextortion mail.</p> <p>K 1.6.15 zit beetje in groomer verhaal met vraag over vertrouwen.</p> <p>K 1.6.16 zit in groomingschema, vriendschapsverzoeken + profiel.</p>

		(trucjes) die vaak worden gebruikt door de online gesprekspartner om jou onder druk te zetten om online seks te hebben (complimenten, op loyaliteit inspelen) K.1.6.16 Leggen uit waaraan ze een risicovolle situatie kunnen herkennen			
		K 1.6.12 Leggen uit wat moeilijk is aan het ontsnappen uit risicovolle situaties (<i>verliefd zijn> loyaliteit, self-blaming 'ik heb het al te ver laten komen'</i>) K 1.6.7 Leggen uit wat ze kunnen doen als ze een naaktbeeld toegestuurd krijgen (omstandersperspectief: verwijderen, bij bekende: naar mentor gaan, aan diegene vertellen)	Actief leren (om met klas na te denken hoe je iemand kan steunen)	Time, Information, skills.	K 1.6.12 Grooming opdracht K 1.6.7. vragen sexting verhaal, vlog omstander/dader, kaartjesspel
Performance objectives	Determinant	Change Objectives	Theoretical methods	Parameters	
	RISICOPERCEPTIE				
1.1. Bereiden zich voor op online seks		R 1.1.1. Zijn zich bewust van de andere risico's die online contact met zich meebrengen in vergelijking met offline contact R 1.1.2 zijn zich ervan bewust dat de grenzen van flirten voor iedereen anders liggen.	Consciousness raising	Can use feedback and confrontation; however awareness must be quickly followed by increase in problem-solving ability and self-efficay	R 1.1.11 vriendschapverzoeken, grooming R 1.1.2 Aankruis oefening 'iemand leuk vinden'

			Scenario-based risk information	Plausible scenario with a cause and an outcome; imagery. Most effective when people generate their own scenario or when multiple scenarios are provided	
1.2. Kunnen hun wensen, grenzen en behoeften ten aanzien van online seks aangeven en communiceren deze helder aan online gesprekspartner		R 1.2.1. Geven aan zich bewust te zijn van de risico's van het niet helder communiceren van eigen wensen en grenzen (<i>grensoverschrijding, niet doen wat jij eigenlijk fijn vindt</i>) R 1.2.2 Zijn zich bewust dat flirten kan leiden tot miscommunicatie of grensoverschrijding R 1.2.3 Zijn zich bewust van de risico's als je niet duidelijk weet waar je eigen wensen en grenzen liggen (<i>over grenzen heen gaan, spijt krijgen</i>)	Consciousness raising	Can use feedback and confrontation; however awareness must be quickly followed by increase in problem-solving ability and self-efficacy	R1.2.1 infotekstje bij oefening nee zeggen? R1.2.2: kan als tip voor docentenhandleiding> vraag klas wanneer flirten niet meer leuk is? Bij quotes R 1.2.3. kan als tip voor docentenhandleiding> vraag klas wanneer flirten niet meer leuk is? Bij quotes
1.3. Vragen naar en interpreteren correct wensen en grenzen van de online gesprekspartner (voorafgaand aan of tijdens online seks)		R 1.3.1 Geven aan zich bewust te zijn van de risico's van het verkeerd interpreteren van wensen en grenzen van gesprekspartner	Consciousness raising Self-reevaluation (how does it affect the other)	Can use feedback and confrontation; however awareness must be quickly followed by increase in problem-solving ability and self-efficacy Stimulation of both cognitive and affective appraisal of self-image.	R 1.3.1 kan als tip voor docentenhandleiding> vraag klas wanneer flirten niet meer leuk is? Bij quotes
1.4. Accepteren wensen en		R 1.4.1. Zijn zich bewust van de gevolgen van het niet	Self reevaluation (how does it affect the other)	Stimulation of both cognitive and affective appraisal of self-	R 1.4.1. sexting, sextortion, grooming verhaal. Geen self-

grenzen van de online gesprekspartner (als deze overeenkomen met wat acceptabel is) en handelen daarnaar		accepteren van de wensen en grenzen van de ander (<i>schade aan de ander, evt. aanraking met politie</i>)	Scenario-based risk information Consciousness raising	image. Plausible scenario with a cause and an outcome; imagery. Most effective when people generate their own scenario or when multiple scenarios are provided Can use feedback and confrontation; however, raising awareness must be quickly followed by increase in problem-solving ability and self-efficacy	reevaluation> minder denken over anderen.
		R 1.4.2 Geven aan zich bewust te zijn van eigen risico bij het verspreiden van beelden/teksten op het internet (dader/verspreider perspectief: in aanraking komen met politie, slachtoffer: er wordt geroddeld over je op school, laster)	Personalise risk	Present message as individual and undeniable, and compare them with absolute and normative standard.	R 1.4.2 zit in sexting verhaal, gericht op spijt emotie en standjes.
1.5. Hebben inzicht in de meest veilige manier waarop gewenste online seks kan plaatsvinden en ongewenste		R. 1.5.1 Geven aan zich bewust te zijn van de risico's van het toevoegen van onbekenden op social media (persoon kan verkeerde bedoelingen hebben) R. 1.5.3 Zijn zich bewust van de risico's aan het maken van een date via internet R. 1.5.4 Zijn zich ervan bewust	Consciousness raising	Can use feedback and confrontation; however awareness must be quickly followed by increase in problem-solving ability and self-efficacy Time, Information, skills.	R 1.5.1 zit in 2.2 vriendschapsverzoeken en kaartjesspel R 1.5.3 grooming verhaal en stoplicht spel. R 1.5.4 grooming verhaal

online seks (zoveel als mogelijk) kan worden voorkomen.		dat ongelijkwaardigheid in contact (bv sterk leeftijdsverschil, dwingende communicatie) kan leiden tot ongewenste online seks			
		R 1.5.5 Geven aan zich bewust te zijn van de risico's van het delen van persoonlijke gegevens en beelden via internet/ mobiele telefoons R 1.5.6 Geven aan zich bewust te zijn van de risico's van het delen van beelden via social media	Personalise risk Consciousness raising	Present message as individual and undeniable, and compare them with absolute and normative standard. Can use feedback and confrontation; however awareness must be quickly followed by increase in problem-solving ability and self-efficay	R 1.5.5 2.2 vriendschapsverzoeken R 1.5.6 staat impliciet wel in sexting verhaal en sextortion, grooming.
1.6. Pareren wensen van de online gesprekspartner (hoe zeg ik nee/ ga ik weg/reageer ik op een seksueel getint berichtje/beeld dat ik niet wil (zien))		R 1.6.1. Geven aan zich bewust te zijn van de risico's op negatieve emoties bij weigering van online seks (alsnog ja zeggen)	Consciousness raising	Can use feedback and confrontation; however awareness must be quickly followed by increase in problem-solving ability and self-efficay	R 1.6.1 Voorbereiden op negatieve emoties terug laten komen in bijv. sextortionmail> daar zijn reactiesnegatief.

Performance objectives	Determinant	Change Objectives	Theoretical methods	Parameters	
1.1. Bereiden zich voor op online seks	ATTITUDE	<p>A 1.1.1. Erkennen dat plezierige seks veel meer kan zijn dan alleen geslachtsgemeenschap, zo ook online seks</p> <p>A.1.1.2. Erkennen dat het mogelijk is om vriendje(s)/vriendinnetje(s) (ook vriendschappen) online te ontmoeten</p> <p>A.1.1.3 Erkennen dat culturele achtergrond, geloof, opvoeding en ervaring van invloed kunnen zijn op hoe er gedacht wordt over online seks</p> <p>A 1.1.4 Erkennen dat online seks iets is wat zowel door jongens als door meisjes wordt gedaan</p> <p>A 1.1.5 Geven aan wat hun houding is ten opzichte van de verschillende vormen van online seks (flirten, sexting, live online seks)</p> <p>A 1.1.6 Erkennen het belang van het bij zichzelf nagaan of ze klaar zijn voor (een vorm van) online seks of (een vorm van) online seks überhaupt willen</p>	<p>Arguments & Actief leren</p>	<p>For central processing of arguments they need to be new to the message receiver.</p> <p>Time, Information, skills.</p>	<p>Belief selection op sekse verschillen?</p> <p>A1.1.1 kan in docentenhandleiding als introductie in de les. Kan als vraag bij sexting quotes</p> <p>A 1.1.2 AankruisKEUZEoefening 1.2.X</p> <p>A 1.1.3 Docentenhandleiding?</p> <p>A 1.1.4 quotes sexting</p> <p>A1.1.5 stoplichtspel</p> <p>A1.1.6 stoplichtspel, nee zeggen> misschien boxje erbij belangrijk nee zeggen als je iets niet wilt of twijfelt</p>

1.2. Kunnen hun wensen, grenzen en behoeften ten aanzien van online seks aangeven en communiceren deze helder aan online gesprekspartner	<p>A 1.2.1. Erkennen dat het belangrijk is eigen wensen en grenzen aan te geven en deze helder te communiceren</p> <p>A.1.2.6 Erkennen dat je zelf bepaalt met wie je (een vorm van) online seks hebt.</p> <p>A 1.2.7 Erkennen dat instemmen met een vorm van online seks niet betekent dat er wordt ingestemd voor alle vormen van online seks (<i>b.v. alleen tekst, of alleen foto's, geen film</i>)</p> <p>A 1.2.8. Erkennen dat het belangrijk is je eigen grenzen te respecteren</p>	Persuasive communication		<p>A 1.2.1 tips sexting en nee zeggen aankruis oefening+quotes</p> <p>A 1.2.6 stoplicht spel, sexting quotes</p> <p>A 1.2.7 dit kan nog in quote verwerkt worden. Wanneer iemand foto stuurt, betekent dit niet betekent diegene dat elke week doet of binnen elke relatie.</p> <p>A 1.2.8 intro bij nee zeggen oefening?</p>
	<p>A 1.2.2 Hebben een positieve houding ten aanzien van het wachten/ niet doen met (een vorm van) online seks</p> <p>A 1.2.3 Hebben een positieve houding ten opzichte van het terugkomen op een eerder aangegeven grens (<i>'slachtoffer' perspectief</i>)</p>	Persuasive communication & Anticipated regret	Messages need to be relevant and not too discrepant from the beliefs of the individual; can be stimulated by surprise and repetition. Will include arguments.	<p>Belangrijk voor victim blaming en overtuiging dat je niet cool bent als je (nog) niet aan (online) seks doet.</p> <p>A1.2.2 quotes sexting</p> <p>A 1.2.3 sexting verhaal>einde, vlog omstander</p>
1.3. Vragen naar en interpreteren correct wensen en grenzen van de online gesprekspartner	<p>A 1.3.1 Zien het belang in van het goed interpreteren van de wensen en grenzen van de gesprekspartner</p> <p>A 1.3.4. Erkennen dat plezierige online seks gebeurt als zowel de eigen grenzen en wensen als die van de online gesprekspartner</p>	Arguments	For central processing of arguments they need to be new to the message receiver.	<p>A 1.3.1 Sexting denk hieraan</p> <p>A 1.3.4 sexting verhaal, sextortion</p>

(voorafgaand aan of tijdens online seks)		worden gerespecteerd			
		A 1.3.2 Zien het belang van het zonedig checken van de interpretatie van wensen en grenzen van de gesprekspartner A 1.3.3 Zien het belang in van het bij de ander nagaan of ze klaar zijn voor (een vorm van) online seks of online seks überhaupt te willen.	Shifting perspective	Initiation from the perspective of the learner; needs imaginary competence.	A 1.3.2 nog verwerken in bijv. tip A 1.3.3 Beetje in sexting verhaal waarin Laura vraagt of hij dat ook wil
1.4. Accepteren wensen en grenzen van de online gesprekspartner (als deze overeenkomen met wat acceptabel is) en handelen daarnaar		A 1.4.1. Hebben een positieve houding ten opzichte van het accepteren van de wensen en grenzen van de ander (voor zover deze overeenkomen met wat acceptabel is)	Modeling	Attention, remembrance, self-efficacy and skills, reinforcement of model, identification with model, coping model instead of mastery model.	A 1.4.1 Kan in quotes van nee zeggen en accepteren?
		A 1.4.2 Geven aan een negatieve houding te hebben ten opzichte van het ongewenst online verspreiden van beelden of (screenshots van) teksten via internet of mobiele telefoons A 1.4.3 Geven aan een negatieve houding te hebben ten opzichte van het ongewenst sexting of live online seks (ongewenste berichtjes aan iemand sturen zonder dat de ontvanger hierom heeft gevraagd/hier van tevoren over is overlegd)	Arguments & Modeling	For central processing of arguments they need to be new to the message receiver Attention, remembrance, self-efficacy and skills, reinforcement of model, identification with model, coping model instead of mastery model.	A 1.4.2 sexting verhaal, sextortion A 1.4.3 Kan nog ergens vermelden om het eens met je vriend/vriendin hier over te hebben. IPV zomaar doen? Maar of dit realistisch is..

1.5. Hebben inzicht in de meest veilige manier waarop gewenste online seks kan plaatsvinden en ongewenste online seks (zoveel als mogelijk) kan worden voorkomen.	<p>A 1.5.2 Hebben een negatieve houding ten opzichte van de activiteit grooming</p> <p>A 1.5.4 Erkennen het belang van zorgvuldig omgaan met persoonlijke gegevens/ beelden van jezelf of de ander op internet</p> <p>A 1.5.5 Erkennen het belang van goede afspraken maken om een internetdate veilig te laten verlopen</p> <p>A 1.5.6 Erkennen dat online contact veilig kan voelen waardoor je geneigd bent sneller persoonlijke informatie te geven</p>	<p>Arguments & Modeling</p>	<p>For central processing of arguments they need to be new to the message receiver</p> <p>Attention, remembrance, self-efficacy and skills, reinforcement of model, identification with model, coping model instead of mastery model.</p>	<p>A 1.5.2 werkvorm grooming</p> <p>A 1.5.4 zou nog in oefening kunnen over zelfbescherming online</p> <p>A 1.5.5 bij: hoe helpen anderen?</p> <p>A 1.5.6 zit in aankruis oefening 'Iemand leuk vinden' en in grooming schema</p>
	<p>A 1.5.7 Geven aan een positieve houding te hebben ten opzichte van het voorkomen van risico situaties</p>	<p>Modeling</p>	<p>Attention, remembrance, self-efficacy and skills, reinforcement of model, identification with model, coping model instead of mastery model.</p>	<p>A 1.5.7 tja. Eh.</p>
	<p>A 1.5.1 Erkennen dat er verschillen bestaan tussen het handelen van mensen/jezelf online en offline</p>	<p>Actief leren</p>	<p>Time, Information, skills.</p>	<p>A 1.5.1 grooming verhaal. En de flirten aankruis oefening.</p>
	<p>A 1.5.3 Onderkennen dat iedereen (zowel meisjes als jongens) slachtoffer kan worden van grooming of de verspreiding van een sext (victim blaming)</p>	<p>Modeling & Actief leren</p>	<p>Attention, remembrance, self-efficacy and skills, reinforcement of model, identification with model, coping model instead of mastery model.</p>	<p>A 1.5.3 grooming infotekst/wistjedatjes</p>

				Time, Information, skills.	
1.6. Pareren wensen van de online gesprekspartner (hoe zeg ik nee/ ga ik weg/reageer ik op een seksueel getint berichtje/beeld dat ik niet wil (zien))		A 1.6.1 Geven aan een positieve houding te hebben ten aanzien van het pareren van wensen van een ander (als deze niet overeenkomen met wat acceptabel/gewenst is) A 1.6.2 Geven aan een positieve houding te hebben ten aanzien van het ontsnappen uit risicovolle situaties A 1.6.3 Erkennen het belang van het goed om kunnen gaan met negatieve emoties bij weigering van online seks (niet alsnog ja zeggen)	Arguments & Modeling	For central processing of arguments they need to be new to the message receiver Attention, remembrance, self-efficacy and skills, reinforcement of model, identification with model, coping model instead of mastery model.	A 1.6.1 Nee zeggen oefening QUOTES A 1.6.2 nee zeggen oefening QUOTES. A 1.6.3 Sexting denk hieraan
		A. 1.6.4 Geven aan een negatieve houding te hebben ten aanzien van het verrichten van (online) seks voor een materiele beloning (ruilseks) onder of met minderjarigen	Persuasive communication	Messages need to be relevant and not too discrepant from the beliefs of the individual; can be stimulated by surprise and repetition. Will include arguments.	A 1.6.4 in sextortion verhaal en hoe zoeken anderen hulp
Performance objectives	Determinant	Change Objectives	Theoretical methods	Parameters	
1.1. Bereiden zich voor op online seks	AFFECT	AF 1.1.1 Zijn zich bewust van onzekerheden/emoties die online seks met zich mee kunnen brengen AF 1.1.5 Zijn zich bewust van de fijne gevoelens en emoties die online seks met zich mee kunnen	Actief leren	Time, Information, skills.	AF 1.1.1 sextortion verhaal, rgooming verhaal, sexting verhaal AF 1.1.5 quotes sexting

		brengen			
		AF 1.1.2 Zijn zich bewust van eigen onzekerheid die eraan kan bijdragen om aan online seks te doen (complimentjes uitlokken) AF 1.1.3 Zijn zich bewust van de fijne gevoelens en emoties die online seks met zich mee kunnen brengen	Consciousness raising & Arguments	Can use feedback and confrontation; however awareness must be quickly followed by increase in problem-solving ability and self-efficacy	AF 1.1.2 Grooming verhaal AF 1.1.3 zelfde als AF 1.1.5
		AF 1.1.4. Zijn zich bewust van eventuele (vervelende) emoties op korte en langere termijn als gevolg van (het hebben) van ongewenste online seks (spijt, schaamte)	Anticipated regret Scenario based risk information	Stimulation of imagery; assumes a positive intention to avoid the risky behaviour Plausible scenario with a cause and an outcome; imagery. Most effective when people generate their own scenario or when multiple scenarios are provided.	AF 1.1.4 sextortion verhaal
1.2 Kunnen hun wensen, grenzen en behoeften ten aanzien van online seks aangeven en communiceren deze helder aan onlineA gesprekspartner		AF 1.2.1 Geven aan zich niet te schamen voor hun behoeften en grenzen (zowel jongens als meisjes)	Arguments & Modeling	For central processing of arguments they need to be new to the message receiver Attention, remembrance, self-efficacy and skills, reinforcement of model, identification with model, coping model instead of mastery model.	AF 1.2.1 impliciet: prima als je sexting doet, zo lang je weet met wie je het doet
		AF 1.2.2 Zijn zich er bewust van dat helder communiceren over wensen en grenzen met de	Consciousness raising	Can use feedback and confrontation; however awareness must be quickly	AF 1.2.2 In keuzeoefening online communicatie?

		<p>gesprekspartner gevoelens van ongemak, schaamte, druk kan oproepen</p> <p>AF 1.2.3 Zijn zich bewust van de prettige gevoelens als de gesprekspartner jouw wensen en grenzen juist interpreteert/begrijpt</p>		<p>followed by increase in problem-solving ability and self-efficacy</p>	<p>AF 1.2.3 keuze oefening online communicatie?</p>
<p>1.3 Vragen naar en interpreteren correct wensen en grenzen van de online gesprekspartner (voorafgaand aan of tijdens online seks)</p>		<p>AF 1.3.1. Geven aan zich bewust te zijn van de gevoelens die op kunnen treden als je signalen verkeerd interpreteert (schuld, schaamte)</p>	<p>Anticipated regret</p>	<p>Stimulation of imagery; assumes a positive intention to avoid the risky behavior.</p>	<p>AF 1.3.1 keuze oefening online communicatie? Nabespreken iemand leuk vinden</p>
		<p>AF 1.3.2. Geven aan zich bewust te zijn van de prettige gevoelens als gevolg van het juist interpreteren/begrijpen van de online gesprekspartner</p>	<p>Arguments & Consciousness raising</p>	<p>For central processing of arguments they need to be new to the message receiver Can use feedback and confrontation; however awareness must be quickly followed by increase in problem-solving ability and self-efficacy</p>	<p>AF 1.3.2 Wat doen andere jongens en meiden?</p>
<p>1.4 Accepteren wensen en grenzen van de online gesprekspartner (als deze overeenkomen met wat acceptabel is) en handelen</p>		<p>AF 1.4.1. Geven aan zich bewust te zijn van gevoelens van spijt na het overschrijden van grenzen van de online gesprekspartner</p> <p>AF 1.4.2. Beschrijven wat voor gevoelens het misbruik van persoonlijke gegevens/ beelden oproept bij de ander (<i>dader/verspreider perspectief, gericht op empathie</i>)</p>	<p>Anticipated regret</p> <p>Shifting perspective</p> <p>&</p> <p>Environmental reevaluation</p>	<p>Stimulation of imagery; assumes a positive intention to avoid the risky behavior.</p> <p>Initiation from the perspective of the learner; needs imaginary competence.</p> <p>May include awareness about</p>	<p>Af 1.4.1 sexting verhaal, vlog omstander>verspreider</p> <p>AF 1.4.2 sexting verhaal, sextortion</p> <p>AF 1.4.3 sextortion verhaal</p> <p>AF 1.4.4 shame sexting verhaal</p>

daarnaar		AF 1.4.3. Beschrijven wat voor gevoelens chanteren om beelden online te zetten oproept bij de ander (dader/verspreider perspectief) AF 1.4.4 Beschrijven welke gevoelens kunnen optreden na het ongewenst verspreiden van een naaktbeeld of erotisch berichtje (daders/verspreiders: spijt, schuld, schaamte; Slachtoffer: spijt, schaamte)		serving as a role model	
1.6 Pareren wensen van de online gesprekspartner (hoe zeg ik nee/ ga ik weg/reageer ik op een seksueel getint berichtje/beeld dat ik niet wil (zien))		AF 1.6.1 Geven aan zich bewust te zijn welke emoties “weigeren” kan oproepen bij zichzelf en de ander (zichzelf: opluchting, ander: boosheid, teleurstelling)	Consciousness raising	Can use feedback and confrontation; however awareness must be quickly followed by increase in problem-solving ability and self-efficay	AF 1.61 kan bij nee zeggen? Of pretest vraag, zie R1.6.1?
		AF 1.6.2 Geven aan zich bewust te zijn van mogelijke gevoelens van spijt als ze niet tijdig “ontsnappen” uit de risicosituatie	Anticipated regret	Stimulation of imagery; assumes a positive intention to avoid the risky behavior.	AF 1.6.2 lastig voor victim blaming. Of een ‘kleine’ handeling en iemand daarop terug laten komen. In grooming opdracht
Performance objectives	Determinant	Change Objectives	Theoretical methods	Parameters	
1.1 Bereiden zich voor op online seks	SOCIAL INFLUENCE	SI 1.1.1 Hebben zicht op wat leeftijdsgenoten/ belangrijke anderen vinden van de vormen van online seks. SI 1.1.2 Hebben inzicht in wat en	Information about others approval Providing opportunity for social comparison	Positive expectations are available in the environment Upward comparison may help setting better goals, downward	SI 1.1.1 stoplichtspel (klassikaal) en quotes sexting SI 1.1.2 quotes sexting, verder niet relevant

		hoe vaak hun leeftijdsgenoten doen aan online seks		comparison may help feeling better or more self-efficacious.	
		SI 1.1.3 Beschrijven welke normen en waarden ze denken dat leeftijdsgenoten en belangrijke anderen hebben ten aanzien van online seks	Actief leren Information about others approval Modeling	Time, information, skills Positive expectations are available in the environment Attention, remembrance, self-efficacy and skills, reinforcement of model, identification with model, coping model instead of mastery model.	SI 1.1.3 sexting quotes, wellicht stoplicht spel > indiv.
1.2 Kunnen hun wensen, grenzen en behoeften ten aanzien van online seks aangeven en communiceren deze helder aan online gesprekspartner		SI 1.2.1 Hebben inzicht in hoe leeftijdsgenoten hun wensen en grenzen aangeven (op een heldere manier) SI 1.2.2 Geven aan wat anderen in hun gemeenschap vinden van het nemen van je eigen beslissing ten aanzien van (verschillende vormen van) online seks	Information about others' approval Actief leren Modeling	Positive expectations are available in the environment Attention, remembrance, self-efficacy and skills, reinforcement of model, identification with model, coping model instead of mastery model.	SI 1.2.1 kan bij keuze-oefening online communicatie SI 1.2.2 staat bij verschillende oefeningen: doe wat je zelf wil. En respecteer de grenzen van de ander.
1.3 Vragen naar en interpreteren correct wensen en grenzen van de online gesprekspartner (voorafgaand aan of tijdens		SI 1.3.1. Gaan na hoe leeftijdsgenoten wensen en grenzen van een online gesprekspartner checken en interpreteren	Providing opportunity for social comparison. & Modeling	Upward comparison may help setting better goals, downward comparison may help feeling better or more self-efficacious Attention, remembrance, self-efficacy and skills, reinforcement of model,	SI 1.3.1 kan in keuze oefening online communicatie

online seks)				identification with model, coping model instead of mastery model.	
1.4 Accepteren wensen en grenzen van de online gesprekspartner (als deze overeenkomen met wat acceptabel is) en handelen daarnaar		<p>SI 1.4.1 Zijn zich bewust van de houding van leeftijdsgenoten over het accepteren en respecteren van de wensen en grenzen van de ander</p> <p>SI 1.4.2. Zijn zich bewust van houding van belangrijke anderen ten aanzien van het niet accepteren van wensen en grenzen van de online gesprekspartner</p> <p>SI 1.4.3 Zijn zich bewust van de houding van belangrijke anderen ten aanzien van het verspreiden van naaktbeelden of erotische berichtjes</p>	Information about others' approval	<p>Positive expectations are available in the environment</p> <p>Houding leeftijdsgenoten grote invloed op eigen keuzes</p>	<p>SI 1.4.1 zit een beetje in discussie rondom sexting verhaal</p> <p>SI 1.4.2 belangrijke anderen definiëren: ouders? Vrienden? Broer/zus?</p> <p>SI 1.4.3 stoplicht spel.</p>
1.5 Hebben inzicht in de meest veilige manier waarop gewenste online seks kan plaatsvinden en ongewenste online seks (zoveel als mogelijk) kan worden voorkomen		SI 1.5.1 Hebben inzicht in de maatregelen die belangrijke anderen nemen om op een veilige manier aan online seks te doen	Providing opportunity for social comparison	Upward comparison may help setting better goals, downward comparison may help feeling better or more self-efficacious	SI 1.5.1 kan nog in een discussie naar boven komen in de klas: wat doe je wel of niet online? Misschien bij zelfbeschermings oefening?

1.6 Pareren wensen van de online gesprekspartner (hoe zeg ik nee/ ga ik weg/reageer ik op een seksueel getint berichtje/beeld dat ik niet wil (zien))		SI 1.6.1. Hebben inzicht in hoe belangrijke anderen ontsnappen uit situaties die tot ongeplande online seks kunnen leiden.	Active learning & Modelling & Information about others approval	Time, information, skills Attention, remembrance, self-efficacy and skills, reinforcement of model, identification with model, coping model instead of mastery model. Positive expectations are available in the environment	SI 1.6.1 quotes nee zeggen
		SI 1.6.2. Geven aan hoe belangrijke anderen aankijken tegen het besluit om op een bepaald zelfgekozen moment uit de risicosituatie te ontsnappen SI 1.6.3 Geven aan hoe belangrijke anderen wensen van online gesprekspartners pareren	Information about others' approval	Positive expectations are available in the environment	SI 1.6.2 kan in quotes nee zeggen SI 1.6.3 quotes nee zeggen
Performance objectives	Determinant	Change Objectives	Theoretical methods	Parameters	
1.1 Bereiden zich voor op online seks	SKILLS & SELF-EFFICACY	SE 1.1.1 Zijn in staat verschillen aan te geven tussen offline en online seks	Modeling	Attention, remembrance, self-efficacy and skills, reinforcement of model, identification with model, coping model instead of mastery model.	SE1.1.1 In film
1.2 Kunnen hun wensen, grenzen en behoeften ten		SE 1.2.1 Zijn in staat om bij zichzelf na te gaan wat de eigen wensen, grenzen en behoeften zijn ten aanzien van online seks SE 1.2.3. Geven aan vertrouwen	Modeling Actief leren (SE 1.2.1)	Attention, remembrance, self-efficacy and skills, reinforcement of model, identification with model, coping model instead of	SE 1.1.2 stoplicht spel (Individueel) SE 1.2.3 evt. nabespreken bij nee-zeggen oefening? Klassikaal? Durft iedereen nee te zeggen op het

aanzien van online seks aangeven en communiceren deze helder aan online gesprekspartner		te hebben in hun eigen vermogen om wensen en grenzen aan te geven		mastery model.	moment dat het moet?
		SE 1.2.4. Zijn in staat om helder te kunnen communiceren over wensen en grenzen naar een online gesprekspartner	Guided practice	Subskill demonstration, instruction, and enactment with individual feedback; requires supervision by an experienced person; some environmental changes cannot be rehearsed	SE 1.2.4 Wat vind je leuk en wat niet? In de film
		SE 1.2.2. Zijn in staat vooraf beslissing te nemen niet verder te gaan dan eigen wensen en grenzen	Goal setting/role model	Commitment to earlier intention: relating intended behavior to values; psychological inoculation against pressure	SE1.2.2 Wat vindt jij leuk en wat niet/ Wat doen andere jongens en meiden? Sexting: denk hieraan
1.3 Vragen naar en interpreteren correct wensen en grenzen van de online gesprekspartner (voorafgaand aan of tijdens online seks)		SE 1.3.1 Zijn in staat om bij de online gesprekspartner te vragen naar diens wensen en grenzen SE 1.3.2 Hebben vertrouwen in eigen vermogen om wensen en grenzen correct te interpreteren SE 1.3.3 Zijn in staat om bij twijfel (over correctie interpretatie) te checken bij de online gesprekspartner	Guided practice & Modeling	Subskill demonstration, instruction, and enactment with individual feedback; requires supervision by an experienced person; some environmental changes cannot be rehearsed Attention, remembrance, self-efficacy and skills, reinforcement of model, identification with model, coping model instead of mastery model.	SE 1.3.1 evt keuze oefening online communicatie? SE 1.3.2 idem SE 1.3.3 idem

1.4 Accepteren wensen en grenzen van de online gesprekspartner (als deze overeenkomen met wat acceptabel is) en handelen daarnaar	SE 1.4.1. Zijn in staat wensen van de ander te accepteren (als deze overeenkomen met wat acceptabel is)	Modeling Actief leren	Attention, remembrance, self-efficacy and skills, reinforcement of model, identification with model, coping model instead of mastery model.	SE 1.4.1 Trek een lijn
	SE 1.4.2 Zijn in staat om geen beelden te verspreiden, ook niet uit boosheid (bijv omdat een relatie is uitgegaan, wraak) SE 1.4.3. Zijn in staat om geen druk uit te oefenen op een ander om online seks te hebben, ook niet voor cadeautjes of andere beloning (ruilseks) of uit chantage (dadersperspectief)	Goal setting Empathy training	Commitment to earlier intention: relating intended behavior to values; psychological inoculation against pressure Requires being able and willing to identify with the stigmatized person. Imagine how the other person would feel. Do not imagine how you would feel.	SE 1.4.2 Tips sexting SE 1.4.3 Tips sexting en hulp zoeken, en sextortion hulpmail
1.5 Hebben inzicht in de meest veilige manier waarop gewenste online seks kan plaatsvinden en ongewenste online seks (zoveel als mogelijk) kan worden voorkomen.	SE 1.5.1. Geven aan hoe ze zo veilig mogelijk een date kunnen plannen via internet (vriend(in) mee, openbare plek, anderen laten weten waar je bent, verder op Helpwanted.nl) SE 1.5.2 Zijn in staat om hun social media account(s) goed te beveiligen / af te schermen (wel/niet openbaar account, wachtwoord, apps apart beveiligen) SE 1.5.3. Geven aan hoe ze kunnen achterhalen of degene met wie je praat wel is wie hij/zij zegt dat hij/zij is (bv modellenbureau googlen, bij	Modeling & guided practice	Attention, remembrance, self-efficacy and skills, reinforcement of model, identification with model, coping model instead of mastery model.	SE 1.5.1 in tips en hoe zoeken anderen hulp SE 1.5.2 in oefening over blokkeren SE 1.5.3 in 2.1 contact met onbekenden

		bekende persoonlijke vragen stellen) SE 1.5.5. Zijn in staat de werkwijze van loverboys/ 'groomers' te beschrijven SE 1.5.6 Kunnen uitleggen welke stappen genomen kunnen worden om te voorkomen in de greep van een loverboy/groomer te komen			
		SE 1.5.4. Geven aan vertrouwen te hebben in eigen vermogen om op een veilige manier gewenste online seks te hebben	Verbal persuasion		SE1.5.4 stoplichtspel/oefening over blokeren
1.6 Pareren wensen van de online gesprekspartner (hoe zeg ik nee/ ga ik weg/reageer ik op een seksueel getint berichtje/beeld dat ik niet wil (zien))		SE 1.6.1. Geven aan in staat te zijn wensen van anderen die niet overeenkomen met eigen wensen te pareren SE 1.6.2 Leggen stap voor stap uit hoe je uit een situatie kunt ontsnappen die kan leiden tot ongeplande online seks SE 1.6.5 Zijn in staat om te beschrijven hoe ze zouden omgaan met negatieve emoties van de online gesprekspartner	Guided practice & Modeling	Subskill demonstration, instruction, and enactment with individual feedback; requires supervision by an experienced person; some environmental changes cannot be rehearsed Attention, remembrance, self-efficacy and skills, reinforcement of model, identification with model, coping model instead of mastery model.	SE 1.6.1Trek een lijn Uitleg een groomer/oveilige contacten
		SE 1.6.6. Geven aan vertrouwen te hebben in hun eigen vermogen om om te gaan met negatieve emoties van de	Planning coping response	Identification of high risk situations and practice of coping response	

		gesprekspartner			
		SE 1.6.3 Geven aan vertrouwen te hebben in eigen vermogen om te ontsnappen uit risicovolle situaties	Verbal persuasion		SE1.6.3 Grooming opdracht
		SE 1.6.4. Zijn in staat om druk om online seks te hebben te weerstaan, ook niet voor cadeautjes of andere beloning (ruilseks) SE 1.6.8 Zijn in staat om geen naaktbeelden of erotische berichtjes van een ander te verspreiden (ook niet uit wraak)	Goal setting & Planning coping response	Commitment to earlier intention: relating intended behavior to values; psychological inoculation against pressure Identification of high risk situations and practice of coping response	SE 1.6.4 opdracht trek een lijn SE1.6.8 Stoplichtspel